

RECOMANDĂRI

RECOMANDAREA (UE) 2022/561 A COMISIEI

din 6 aprilie 2022

privind monitorizarea prezenței glicoalcaloizilor în cartofi și în produsele derivate din cartofi

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

întrucât:

- (1) Grupul pentru contaminanții din lanțul alimentar (CONTAM) al Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară (EFSA) a adoptat în 2020 o evaluare a riscurilor legate de glicoalcaloizii din hrana pentru animale și din produsele alimentare, în special din cartofi și din produsele derivate din cartofi ⁽¹⁾.
- (2) La oameni, printre efectele toxice acute ale glicoalcaloizilor din cartofi (α -solanină și α -chaconină) se numără simptome gastrointestinale precum greață, vărsături și diaree. În privința acestor efecte, Grupul CONTAM a identificat, la cartofi, un nivel LOAEL (nivelul cel mai scăzut pentru care este observat un efect advers) de 1 mg de glicoalcaloizi totali / kg de masă corporală (mc) / zi ca element de referință pentru caracterizarea riscului în urma unei expuneri acute. O marjă de expunere (MDE) mai mare de 10 indică absența riscului de afectare a sănătății. Această MDE de 10 ține seama de extrapolarea de la un nivel LOAEL la un nivel la care nu se observă niciun efect advers (NOAEL) (un factor de 3) și de variabilitatea interindividuală în materie de toxicodinamică (un factor de 3,2). Faptul că estimările privind expunerea acută din anumite scenarii de expunere au condus la o MDE mai mică de 10 indică un risc de afectare a sănătății.
- (3) Grupul CONTAM a recomandat colectarea mai multor date cu privire la prezența glicoalcaloizilor și a agliconilor acestora în soiurile de cartofi disponibile pe piață, în noile soiuri de cartofi obținute în urma unor experimente de ameliorare și în produsele prelucrate din cartofi, inclusiv în alimentele pentru copii de vârstă mică.
- (4) Bunele practici agricole, bunele condiții de depozitare și de transport și bunele practici de fabricație pot reduce prezența glicoalcaloizilor din cartofi și din produsele prelucrate din cartofi. Cu toate acestea, trebuie colectate mai multe informații cu privire la factorii care conduc la apariția unor niveluri relativ mari de glicoalcaloizi în cartofi și în produsele prelucrate din cartofi, pentru a se putea identifica măsurile care trebuie luate în scopul evitării sau al reducerii prezenței glicoalcaloizilor în aceste produse alimentare. Dacă este posibil, este necesar să se analizeze, în special în produsele prelucrate din cartofi, prezența produselor de degradare β - și γ - solanină și chaconină și agliconul solanidină, având în vedere că acești compuși prezintă același nivel de toxicitate ca α -solanina și α -chaconina.
- (5) Rezultatele monitorizării glicoalcaloizilor trebuie să fie fiabile și comparabile. Prin urmare, este necesar să se furnizeze instrucțiuni cu privire la extracția acestora, precum și cerințe privind analizarea lor. Întrucât prezența glicoalcaloizilor este mai mare în cartofii nedecojiți și în cartofii mici decât în cartofii decojiți și în cei mai mari, este important să se furnizeze informații cu privire la acești factori în momentul raportării datelor referitoare la prezența glicoalcaloizilor.
- (6) În vederea formulării de recomandări cu privire la momentul adecvat pentru identificarea factorilor care conduc la apariția unor niveluri relativ mari ale glicoalcaloizilor, este necesar să se stabilească o valoare indicativă pentru cartofi. De asemenea, este necesar să se obțină mai multe informații cu privire la efectele prelucrării asupra nivelului glicoalcaloizilor.

⁽¹⁾ EFSA CONTAM Panel (Grupul EFSA pentru contaminanții din lanțul alimentar), 2020. *Scientific Opinion – Risk assessment of glycoalkaloids in feed and food, in particular in potatoes and potato-derived products* (Aviz științific – Evaluarea riscurilor legate de glicoalcaloizii din hrana pentru animale și din produsele alimentare, în special din cartofi și din produsele derivate din cartofi). *EFSA Journal* 2020;18(8):6222, p. 190. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.6222>

- (7) Prin urmare, este necesar să se recomande monitorizarea glicoalcaloizilor din cartofi și din produsele din cartofi, precum și identificarea factorilor care conduc la apariția unor niveluri mari ale acestor glicoalcaloizi și să se colecteze informații suplimentare cu privire la efectele prelucrării asupra nivelului glicoalcaloizilor,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

- (1) Statele membre, cu implicarea activă a operatorilor din sectorul alimentar, ar trebui să monitorizeze prezența glicoalcaloizilor α -solanină și α -chaconină în cartofi și în produsele din cartofi. Dacă este posibil, ar trebui analizate și produsele de degradare β - și γ -solanină și chaconină și agliconul solanidină, în special în produsele prelucrate din cartofi.
- (2) Pentru a se preveni degradarea enzimatică a α -chaconinei, în special în timpul analizării cartofilor cruzi (nedecojiți/decojiți), o soluție de 1 % acid formic în metanol ar trebui adăugată la cartofi în proporție de 1:2 (volum:masă) atunci când aceștia sunt amestecați și omogenizați înainte de extracție și de purificare. Metoda recomandată de analiză este fie cromatografia în fază lichidă cu detecție de ultraviolete cu șir de diode (LC-UV-DAD), fie cromatografia în fază lichidă cuplată cu spectrometrie de masă (LC-MS). Pot fi utilizate și alte metode de analiză, cu condiția să fie disponibile dovezi care să indice că metodele respective generează rezultate fiabile pentru fiecare glicoalcaloid. Limita de cuantificare (LOQ) pentru determinarea fiecărui glicoalcaloid ar trebui să fie, de preferință, de aproximativ 1 mg/kg și să nu depășească 5 mg/kg.
- (3) Statele membre, cu implicarea activă a operatorilor din sectorul alimentar, ar trebui să realizeze studii pentru a identifica factorii care conduc la apariția unor niveluri ale sumei dintre α -solanină și α -chaconină care depășesc nivelul indicativ de 100 mg/kg în cartofi și în produsele prelucrate din cartofi.
- (4) Statele membre și operatorii din sectorul alimentar ar trebui să transmită la EFSA, până la data de 30 iunie a fiecărui an, datele pentru anul precedent pentru a fi compilate într-o singură bază de date, în conformitate cu cerințele Orientărilor EFSA privind descrierea standard a probelor (*Standard Sample Description – SSD*) pentru produse alimentare și hrană pentru animale și cu cerințele de raportare specifice suplimentare ale EFSA ⁽²⁾. Este important să se raporteze, pentru cartofi și pentru produsele prelucrate din cartofi, soiul și dimensiunea cartofilor (masa medie a cartofilor, în special a celor decojiți), dacă sunt cartofi timpurii sau cartofi destinați depozitării (și anume, maturi și/sau depozitați pe o perioadă mai îndelungată), locul eșantionării (producător, angrosist, vânzător cu amănuntul) și dacă au fost sau nu decojiți ⁽³⁾.

Adoptată la Bruxelles, 6 aprilie 2022.

Pentru Comisie
Stella KYRIAKIDES
Membru al Comisiei

⁽²⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>

⁽³⁾ Testele privind efectul decojirii asupra conținutului de glicoalcaloizi ar trebui efectuate cu un instrument de decojire (pentru cartofi).